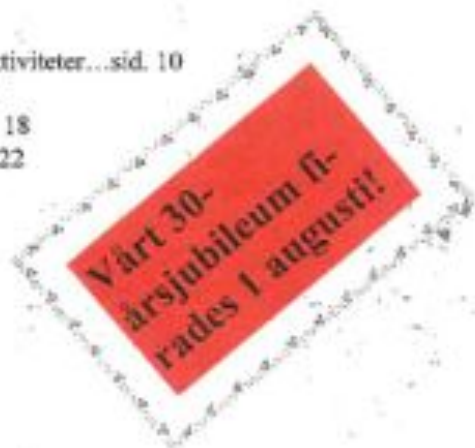

Dec 2010/89

- Ordförande har ordet...sid. 3
- Föreningens 30-årsjubileum...sid. 4
- Rapporter från Strömmadagen m.fl. aktiviteter...sid. 10
- Vandrings på "Glömda vägar"...sid. 12
- Museiverksamheten 2010 - 2011...sid. 18
- Pettersberg - Ett torp under Tuna...sid. 22
- Aktiviteter/studiecirkel 2011...sid. 28
- Stickcafé i Backstugan...sid. 31
- FilmDax i Backstugan...sid. 33
- Utsikt från en holme...sid. 34

STYRELSE OCH FUNKTIONÄRER.

Åke Axelsson	Svanvägen 41	ordf.	070-593 01 85
Göran Lindgren	Malmavägen 221	v.ordf.	076-1169019
Per-Olof Hejdenberg	Älrotsvägen 2A	kassör	08-571 415 79
Johan Edholm	Malmavägen. 224	sekr.	0705-276363
Stefan Kronholm	Allévägen 8	ledamot	08-571 50302
Jan-Ove Tannsjö		suppl.	08-571 403 76
Guðrun Molin-Andersson		suppl.	08-94 25 18
Eva Gebelius		suppl.	08-571 405 14
Bo Hermansson		suppl.	08-570 200 03
Hans Lindström		revisor	08-571 40552
Gunilla Wassdahl		revisor	08-570 33654
Eva Waerner		rev.supp	076-362 8636
Henrik Paulsen		valber.	08-571 407 70
Göran Kähring		valber.	070-769 36 27

Medlemsavgift för vuxna 150:-/år
Barn och ungdom under 15 år 10:-

Plusgiro 98 57 43 - 4

Författarna är själva ansvariga för sina artiklar.
Plocka glömda material i tidningen, men vänligen ange källan.

Ansvariga museet: Olle & Britt-Marie Ohlsson 08-571 40033
Ansvarig lokalbokning: Guðrun Molin-Andersson 08-942518
Ansvarig servering: Stefan & Sofia Kronholm 08-57150302
Loppispylår: B-M Ohlsson & Åke Axelsson 070-593 0185
Redaktör: tidskrift och hemsida: Åke Axelsson 070-593 0185
Telefon till Strömma Hembygdsgård 08-571 41350.
E-mail: strommahembygdsgforening@telia.com
Hemsida: www.hembygd.se/stockholm/stromma
Adr: Gamla Fågelbrovägen 1, 139 60 Värmdö

Ordföranden har ordet

Hej alla föreningsvänner!

Sitter och mumsar på en inlagd strömmingsflundra toppad med rödlök och lagd på knäckebrödsskiva. En av skärgårdens läckerheter som våra besökare fick smaka vid föreningens 30-årsjubileum den 1:a augusti. En

"Strömmadag", vandring på "glömda" vägar och infoträff i Runda huset Gustavsberg, besök av STF, möte med Visit Värmdö och andra hembygdsföreningar, ärtsoppekväll i november och lite julmys i början av december. Det har hänt en hel del sedan sist.

Ett val har också passerat och röster hörs nu från olika håll om satsningar på det svenska kulturarvet. Vårt hembygdsförbund har föredömligt passat på att i utskick klargöra Sveriges Hembygdsförbunds grundsyn, som antogs vid SHP:s stämma i Kiruna 2008. Passar bra att här dela med sig till er läsare;

"Hembygdsrörelsen är en del av det levande samhället. Den skapar broar mellan det förgångna, nutiden och framtiden. Hembygdsrörelsen har ett humanistiskt och demokratiskt synsätt. Den är öppen för alla, oavsett bakgrund. Den respekterar kulturarvets skiftande former i tid och rum. Hembygdsarbetet skapar gemenskap, trygghet och identitet. Intresset för kulturarvet är drivkraften i engagemanget för hembygden. Här möts alla generationer."

Tål att läsas om och förresten, en God Jul och ett Gott Nytt År tillönskas Er alla!

Åke Axelsson

Det hettade till då föreningen firade sin 30-årsdag i härligt sommarväder, något som lockade cirka 300 besökare. Musikanterna på Backstugans veranda satte den rätta stämningen med ett potpurri skärgårdsvalser och andra godbitar. En perfekt inramning till de hantverksaktiviteter med smide, nätbinding och spånad uppe på tunet. I Stockstugan kunde beskådas den mycket uppskattade utställningen "Förkläden i tiden".

Lars Dahlberg
Värmdö Skeppslags
Fornminnesförening (tv) önskade föreningen lycka till i framtiden. Åke Axelson, ordförande i Strömna hembygdsförening, fick ta emot vackra blommor och tackade för hyllningen.

Rose-Marie Djupsjö med dragspel och ackompanjator underhåller på verandan. Där kunde man förutom härliga toner dagen till ära spisa Karl XII:s mandelkaka och ytterligare minst 7

sorters kakor samt ättiksströmming på hårt knäckebröd, en skärgårdsdelikatess serverade av Göran Lindgren.

30-årsjubileum!

I Bäckstugans loppis, där Annika Olsson och Monika Jonsson huserade, var det stor trängsel med kommers under hela dagen.

Uppe på tunet vid musei-byggnaderna gavs det en lektion i smide. Här visade Johan Ståhle hur man tillverkar spik, krok och andra föremål. Vid stället låter Liam Mellberg hammaren gå och mamma Maria assisterar med tången.

KARL XII:s mandelkaka

När Kung Karl XII en gång skulle övernatta hos familjen Lilje på färd genom Sverige skickade han sin adjutant i förväg.

I en dagbok från den tiden berättas det att "fru Märta frågade adjutanten om det var något Konungen tyckte om, var det så att hennes bästa kalv så skulle den slaktas. Men adjutanten svarade att var det något som Konungen estimerade så var det mandeltårta".

Ca 20 bitar

150 gr mandel
3 ägg
1½ dl socker
50 g rumsvarmt smör
rivet skal av ½ citron
½ dl grädda
½ dl stötta veteskorpor

Smörj och beña en kakform med hål i mitten, 1 liter. Mal mandeln. Vispa ett av äggen och 2 gulor riktigt poröst med sockret. Ställ de två äggvitorna kallt en stund.

Rör ned mandeln, smöret, citronskalet, grädden och de stötta skorpena i äggvitevispet.

Vispa äggvitor till hårt skum. Vänd ner dem i smeten och håll den i formen. Grädda kakan på nedersta falsen i 150 - 175 C, ca 50 min.

Stjälp upp kakan och låt den gärna stå till nästa dag. Skär den i tunna skivor.

30-årsjubileum!

Bengt Persson 84 vid sin nättjuga trår nälen med van hand. Här är det övertårn till ett siknät som fästes.

Hans dotter Birgitta Thunblad hanterar spinnrocken och tillverkar ullgarn, något som kallas för spånad.

Det är en konst att få garnet jämt och fint. Nedan visas kardning av ullen.

Linda och Per Lundqvist från Åby tar sig en stunds avkoppling. På bodväggarna hänger ett antal tavlor av Lena Kärni, lokal konstnär.

Ett stort antal föremål förevisas som lockade till rundvandring. Merparten är från de gamla gårdarna Brevik, Fågelbro och Malma och besökarna fick här information och guidning. På bilden nedan i Stockstugans inre bottenvåning är det främst bruksting med redskap som användes i kök och till övriga hushållssysslor.

30-årsjubileum!

Här samtalar Ulla Nilsson med Olle Ohlsson, ansvarig för museibygnader och guide, mm. Olle, som är hedersmedlem och varit med sedan föreningen startade, upplevde dagens jubileum som en av höjdpunkterna genom åren. "Vi vill visa upp våra samlingar på ett trevligt sätt och som gör det lätt tillgängligt för våra besökare. Något som naturligtvis kräver stora och kontinuerliga insatser och de som vill hjälpa till för att vårda och förbättra är naturligtvis varmt välkomna", hälsar Olle.

Föreningen tackar besökare, gäster och alla som i övrigt villigt ställt upp och medverkade till lyckad jubileumsdag!

//Åke A.

Tack alla generösa givare!

Ett stort tack till Er alla som är vänliga att skänker föremål och saker till vårt museum och "loppis". Vi försöker på bästa sätt ta tillvara allt som kommer in till hembygdsföreningen, vilket oavkortat tillfaller och används i föreningens verksamheten.

//

Styrelsen

Ps. Lämnar du saker vid Backstugan så ring innan! Sätt gärna på en uppgift om namn tfn, så vi vet var sakerna kommer ifrån.

"STRÖMMADAGEN" 27/6

Söndagen 27 juni besökte Värmdö församling vår hembygds-gård för årets traditionella friluftsgudstjänst, vilken avhölls på tunet mellan våra museibygnader. Cirka 70 personer deltog och lyssnade till budskapet och vacker sång och musik. Vi tackar Värmdö församling för kollekten som tillföll Strömma Hembygdsförening.

LOKALHISTORIA- EN INFORMA- TIONSTRÄFF PÅ GUSTAVSBERGS BIBLIOTEK 25/9

I samverkan med kommunens bibliotek och Värmdö Skeppslags Fornminnesförening genomförde Strömma hembygdsförening en informationsträff i Runda huset i Gustavsberg .

Vi tog tillfället i akt och lyfte särskilt fram vårt arbete med att digitalisera vår bildsamling i det s k NOWA-projektet. Jenny Nilsson, som är cirkelledare, fick ett 20-tal intresserade åhörare under presentationen. Med lånade utställningskärmar från Vuxenskolan Värmdö visade Britt-Marie Ohlsson den mycket uppskattade separatutställningen "M/S Södra Sveriges grundstötning och förlisning vid Franska stenarna".

Ett bildspel visades och våra tidskrifter och annan dokumentation erbjöds till försäljning. Det gavs också goda möjligheter att berätta och informera om föreningens övriga verksamhet. Biblioteket presenterar sina mest spännande lokalhistoriska skrifter. Fornminnesförening visade sin utställning "Järnväg till Värmdö kyrka" samt försålde sina skrifter och vykort.

Vi tackar Värmdö bibliotek och Värmdö Skeppslags Fornminnesförening för ett trevligt samarbete!

VP-TRÄFFEN 13/11, PÅ DAGEN...

Styrelsen genomförde ett uppföljnings- och planeringsmöte i Backstugan för intresserade medlemmar. På dagordningen fanns utvärdering av genomförda aktiviteter och vi diskuterade idéer och förslag på kommande verksamhet och aktiviteter 2011, något som styrelsen får ta upp till behandling vid sitt decembermöte. Cirka 15 personer deltog.

ÄRTSOPPEKVÄLLEN 13/11, LITE SENARE...

Att det är populärt med att komma till vår årliga ärtsoppa-kväll märktes även denna gång. Det var fullsatt runt långbordet i Backstugan då Johan Edholm, vår eminenta ärtsoppa-kock, signalerade att soppan var färdig att serveras. Flera av våra nya medlemmar hade vänligheten att infinna sig och kunde låta sig väl smaka. En trevlig kväll som vi redan fått förslag om att upprepa till nästa år. Festarrangörerna tackar för visat förtroende och lägger sig i startgroparna. Ärtorna skall i jorden, ävenså timjan, mejram och humle för kryddan, grisen skall födas och gödas och isen sågas till punschen, vilket bestyr!

UTVECKLING AV TURISTNÄRING- EN PÅ VÄRMDÖ 23/11

En träff mellan hembygdsföreningarna kom till på initiativ från Karin Voltalre projektledare Visit Värmdö i samverkan med Strömma Hembygdsförening.

Deltog gjorde hembygdsföreningarna från Runmarö, Nämndö och Värmdö norra, Skärgårdsmuséet i Stavsås, Värmdö skeppslags förmminnesförening, Gustavsbergs Vänner och

Vandring "På glömda vägar" 12/9

En dag då vi följde årets tema av "Kulturens Dag", en aktivitet som manifesteras den 12 september över hela Sverige och även ute i Europa där den heter "The Herritage Day". Vi hade valt att göra en vandring längs Stavsnäsvägens gamla sträckning med start från hembygdsgården, dvs. nuvarande Gamla Fågelbrovägen 1, göra en avstickare efter Våmfjärden mot Stenskedet och ta vägen genom Fågelbro gård söder om Norrviken åter till startplatsen.

Ett glatt gäng kom till starten vid 10-tiden. Början av vår vandring gick via Alrotsvägen fram till nuvarande Stavsnäsvägen (som byggdes 1932) i riktning mot "Augustendal", där det under 1800-talet fanns ett tegelbruk. Till höger finns här en äng som sluttar ned mot Norrviken, en vacker liten vassbevuxen inomskärsvik med ett rikt fågelliv.

Till vänster ovanför den nya vägen har naturen tagit tillbaka och döljer effektivt de få kvarvarande resterna av den gamla vägsträckan, som passerar förbi nuvarande bebyggelse och genom det gamla fiskartorpet Norrviken. På backkrönet innan "Augustendal" svängde den gamla vägen av till höger men kan inte skönjas idag. Fyllningsmassor från exploateringen av Fågelbro gård användes, bl. a rester av den gamla ladugården

och därmed uttraderades några hundra meter av den gamla vägsträckan. Nu finns en upptrampad stig ovanpå den gamla vägsträckningen fram till vägskälet vid Iskällarvägen, i folkmun för kallad "Trevägarbacken". I skogen alldeles intill finns det ställen där lera togs till tegelbruket.

Vägen delar sig vid Iskällarvägen till höger mot gården och till vänster ned till trevägskorsningen vid Våmfjärden. Där tog vi till vänster igen och "Täppan" passerades, ett idylliskt ställe med sjöläge och utsikt över Våmfjärden. Här låg nu vinden på från sydväst och krusade ytan.

Vägen slingrar längs sjökanten genom gammal skog och förbi en och annan stor myrstack. Vi ser en multnade grindstolpen ligga vid vägkanten som en symbol över tidens gång. Där nåddes vårt första etapp-

mål, den gamla kolcrakyrkogården vid "Stenskedet". Idag genomskuren av den nyare sträckningen av Stavsnäsvägen och med en igenvuxen yta som inte har några synliga spår av

de som en gång begravdes på denna plats. Det hände på 1800-talet i samband med kolerans härjningar på de omkringliggande gårdarna. Enligt Britt-Marie Ohlsson, som var vår guide under dagen, finns här "skålgropar" i en berghäll, vilka användes för att med olja tända minnesljus. Vi kunde dock inte finna dessa

gropar då växligheten var så omfattande. Tillgängligheten till denna så kulturhistoriskt intressanta plats är därmed begränsad. Vår förening bör här ha en viktig uppgift att verka för att få till stånd en varsam upprensning av sly och annan växtlighet som har tagit över. Även en informationstavla skulle kunna vara på sin plats.

Kolerakyrkogården var vändpunkten för vår promenad och ett utmärkt läge fanns i närheten invid Våmfjärdens strand där masssäckarna kunde tas fram och vår lekamliga spis tillgodoses. På ett skär mitt i fjärden syntes "ålakrå-kor", som färgat berget vitt med träck, ett allt vanligare inslag även i det inre av Stock-

holms skärgård. Efter denna välbehövliga vila gick stegen åter förbi "Täppan" och vägen följdes nu vid trevägskorsningen i riktning mot "Sjöskvalpet" och Fågelbro gård. "Sjöskvalpet" ligger nedan vägen vid Våmfjärdens strand och med den rödfärgade trädgårdsmästarebostaden i slutningen ovanför.

Sjöskvalpet.

Vägen övergår sen i rester av en alléväg, vilken har sin sträckning över den golfbana som anlades på 1980-talet. Återstoden av de gamla lindarna, med sin yttre knotighet och grenverk, skapar siluetter mot skyn. En skarp kontrast mot den omgivande artificiellt skapade miljön och dess nutida brukare i bjärta färger, uniform klädsel och vinklade redskap i hjulförsedda läderfodral.

På håll syns den gamla kontorsbyggnaden bakom en bilparkering. Till vänster ligger en lekstuga byggd 1918 i karolinerstil likt gårdens flygelbyggnader, vilka uppfördes efter

rysshärjningarna på 1720-talet. Någon huvudbyggnad återuppfördes inte efter bränderna. Vi noterar i förbifarten att ett väldigt väggur, värdig en större tågstation, monterats på den södra flygeln, den s.k. "Winges flygel". Kanske inte helt stilenligt men säkert ändamålsenlig för att inte missa brunchen...

Vägen passerar intill den norra "Nyströmska flygeln" och tar sig som en backe ned mot stall- och andra ekonomibyggnader. Till höger ett hönshuset och lite längre fram stallet. De

statarhus som tidigare låg placerade bortom stallarna är tyvärr nedrivna i den ekonomiska brådskan att skapa nytt kapital. Kvar finns få ursprungliga byggnader och idag med en annan karaktär.

I likhet med många andra ställen på Värmdö sätter här de många hästarna i hagarna sin prägel på djurhållningen. Vi passerar genom en fälla upp mot Wings väg och har framför oss till höger de kontor och bostäder som förr nyttjades av gårdens befallningshavare samt ett antal nytillkomna hus. Vid slutet av Wings väg låg fram till slutet av 1980-talet Fågelbro Folkets hus, vilket revs för att bereda för exploatering av privat villabebyggelse, ytterligare en styggelse i mammons tjänst. Huset uppfördes av gårdens folk och användes som samlingsplats för flera generationer av boende i bygden vid möten, fester och annan gemenskap. Den kände konstnären Hans Viksten bodde ett antal år i Folkets hus och har efter

sin bortgång blivit ihågkommen till eftervärden genom att namnge en av vägarna i området.

Efter Wings väg börjar en tät grönska och en smal stig tar vid som leder bort mot Hästhagsudd och Gamla Fågelbrovägen där vi startade vår vandring. Här kommer stigen fram till vägen på södra sidan om

"Nya bron", som bildar överfart vid Norrvikens in- och utflöde. Den lilla kanalen är starkt igenvuxen och ger knappast passage för annat än mindre roddbåtar eller motsvarande. Till

Museiverksamheten 2010 - 2011

Aret utställning har varit "Förkläden i tiden". Den berättade vi om i föregående nummer av tidskriften när den premiärvisades vid hembygdsgårdsöppet på nationaldagen 6 juni. Utställningen blev mycket populär och visades fram till vårt öppethållande i september. Vi följde då upp med en "grytlappsutställning", något som inte minst väcker varma minnen.

Under hösten har arbetet inriktats på vår lilla Friggebod uppe på tunet. Den har varit stängd och ockuperad som förvaringsplats för ett antal vävstolar och spinnrockar. Det är nu utrymt och vi har snyggat upp interiören med lasyr, gardiner, golvmatta, nya lister och satt upp hyllor på väggarna. Utvändigt har taket fått en kompletterande plånbetäckning för att klara av regn och rusk. Flyttlasset med våra leksaker har nu gått från Stockstugan till boden. Dessa har också underhand kompletterats med nya skänkta föremål.

Till våren 2011 kommer vi att jobba vidare med att få leksaksutställningen på plats och detaljer som kvarstår in- och utvändigt. Det finns fler planer och önskemål på förbättringar. Överflytten har inneburit att vi fått bättre utrymme inne i Stockstugan och där fortsätter arbetet med omdisponeringar för att göra föremål som hamnat i "skymundan" lite mer synliga. Bl. a olika kärl och verktyg från gårdarnas mjölk- och mejerihantering.

Olle och Britt-Marie Ohlsson, som svarar för museiverksamhet och guidning.

På våra "traditionella" dagar hålls hembygdgården med museibygnaderna öppen mellan kl. 11—15.

Om vädret tillåter har vi öppet under vintermånaderna i s m loppisförsäljning. Vi genomför även separata visningar. Ta en kontakt med oss och boka in. Tfn: 08-571 40033.

E-post: brittmarie.ohlsson@spray.se

Vi ser fram mot att många besökare på det nya året hittar upp till våra museibygnader och tar del av bygdens samlade lokala historia. Till sist vill vi tipsa om studiecirkeln som skall starta i början av 2011 med föremålsdokumentation på schemat. Mer info finns på sid 28 - 30.

Välkomna !

Olle och Britt-Marie Ohlsson

Bidrag önskas till luft/luftvärmepump!

Vi har startat en insamling för att kunna installera en luft/luftvärmepump i Stockstugan. Nödvändig för att kunna bevara och förvara våra samlingar, förbättra tillgängligheten för besökare över hela året samt självklart få ned våra uppvärmningskostnader. Bidrag mottages tacksamt på

Plusgiro 98 57 43 - 4

"Faddrar" sökes för våra museiföremål

Våra större föremål, i vagnslidret, bl. a. tröskverk och notbåt behöver underhållas, målas och putsas. Bli "fadder" för något av dem och du har en trevlig sysselsättning. Kontakta Olle, så kan han berätta mer! Tfn: 08-571 40033.

Hemsida: www.hembygd.se/stockholm/stromma

vänster efter bron vid Hästhagsudd går en stig ner till Lillströmsudds båtplats. En nyligen uppförd rastplats med en bänk passar alldeles utmärkt att ge påfyllning av bränsle till långväga vandrare. Vi tog tillfället i akt och kunde nu i slutet av vår rundvandring summera dagens intryck, många intressanta iakttagelser och en resa med ett litet annorlunda perspektiv i våra vackra omgivningar.

Styrkta till kropp och själ gick sista sträckan förbi Häggrotsvägen och Ekrotsvägen, uppför "Nya brobacken" och förbi Alrotsvägen åter till hembygdsgården av bara farten. Alla hängde med och vi tackar Britt-Marie för en trevlig dag!

//Hälsar redaktören, som också plätade bilderna

Öppen skärgård. Vi träffades i Backstugan och diskussion fördes utifrån Karins presentation om att hitta ett samarbete med hembygdsföreningarna, som representerar den lokala historien och kulturen, kring ett område inom projektet kallat ”Värd i Värmdö”. Gäller bl. a att använda informationsmaterial och egna möjliga insatser vid utbildningar.

Vidare diskuterades möjligheter att påverka turismens utveckling, målgrupper, när vi vill stärka besökandet, vilka områden vi vill utveckla och bevara intakta. I diskussionen om samarbetsområden kom en räkka med idéer upp som pågår.

Resultatet från dagen blev ett positivt intresse från föreningarna att bli ”Värd i Värmdö”. Alla bjuds in när inbjudan går ut december. Även att Visit Värmdö kan vara samordnare och sammankallande till samlingar mellan hembygdsföreningar (ersätter då till delar de samlingar som tidigare fanns genom Värmdö kommun 1-2 ggr/år). Det finns också ett stort intresse för en gemensam folder för alla föreningarna. Visit Värmdö undersöker även möjligheter till projektmedel för att kunna stötta föreningarna att förverkliga några idéer.

En 4-dagarsutbildning under 2011 erbjuds via Stockholms Hembygdsförbund. Ev. kan samordning ske mellan föreningarna när det gäller deltagande. Hembygdsföreningarna är även mycket välkomna att bli medlemmar i Visit Värmdö Ideell Förening (300 kr per år).

Detta inledande möte följs upp med ett nytt möte den 24 januari 2011 kl.9.30 i Strömna. Vi försöker då också komplettera med de föreningar som saknades vid dagens möte. Vill du läsa mer finns noteringar från mötet finns på vår hemsida.

// Åke A.

Pettersberg, ett torp under Tuna

Efter ett idogt letande i kyrkböckerna har jag konstaterat att torpet Pettersberg nog inte fanns före 1860-talet. Om torpet fanns tidigare så har invånarna nog hamnat under gården Tuna. Detta hände ganska ofta.

Den förste torparen jag hittat heter Lars Mattsson Hållmats. Han är född i Mora i Dalarna 1840, (därav det speciella namnet).

Han kom från Saltarö 1870 med hustru Emma Kristina Lindberg f. 1849 i Wistafors. En son, Carl August föddes samma år. Familjen flyttade igen året efter.

Nu flyttar änkan Carolina Rosell Wallin in i torpet. Hon är född på Ingarö 1829 men kommer nu från Nora med sina tre barn. Sofia Carolina f. 1858, Carl Axel f. 1862 och Johan Gustaf Alfred f. 1865. Carolina blev änka samma år som sista barnet föddes.

Vid den här tiden fanns även inhyssningar i torpet. Det var den före detta hornblåsaren Frans Gustaf Widlund som var född i Kolbäck 1831.

Gardisthustrun Anna Greta Widbäck född Bergenholtz flyttade också in i torpet samma år. Båda hade tidigare bott i torpet Magniberg vid Elfsby.

1871 flyttar en familj, som kommer att stanna länge, in i torpet. Det är smeden Gustaf Adolf Ohlsson som närmast kommer från Brevik. Han är född i Östra Thorsås 1839. (Eksjö i Småland). Han kom till Brevik som smedsgesäll 1868. Där träffade han pigan Carolina Vilhelmina Carlsson f. 1843 på Ingarö.

Det blev giftemål 1869. Snart börjar barnen komma i rask

följd. Det skulle till slut bli tretton stycken enligt Olle Rospigg. Han kom själv som nummer tolv och fick heta Karl Otto Verner och föddes 1885. Vid 45 års ålder fick Carolina sista barnet.

Så här skriver Olle Rospigg i sin bok, "Olle Rospigg berättar".

Den 23 maj 1885 gjorde jag mig gällande och kom till världen på en åker, där mor var ute och svedjade. Det var en bit ifrån stugan och barnaföderskan fick klara sig ensam. Det lyckades också utan hjälp av den vanliga "kära mor med Guds hjälp", som barnmorskan kallades. Ungen, som jag tills vidare fick heta, bar mor hem till stugan i sitt förkläde och där mötte far. Hon påstod att hon sagt "här har du nu, det är den tolfte", varmed smeden, som var rojalist, genmälde att då ska han också heta Karl. Jag blev

I backen till vänster låg torpet Pettersberg. Foto. Sofia Kronholm 2008.

alltså Karl Otto Verner Ohlsson och hade nu säte och stäm-
ma i vaggan..

Rester av torpet Pettersberg 2008.. Foto BM Ohlsson

Smeden Gustaf Adolf var nu både torpare och smed. Vid torpet fanns i regel tre kor och någon gris. Smeden timrade själv upp en smedja som blev den bästa inkomstkällan. Den låg intill den gamla Fagerdalavägen. Smed-Olle var vida känd för sina smidesarbeten. Han ansågs vara en bra karl, men söp och svor och var sträng mot både hustru och barnen. Han kunde varken läsa eller skriva med var bra på att räkna. Han badade varje år till midsommar. Resten av året var han svart.

Olle Rospigg berättar att vid norra änden av Sägräsket på Pettersbergs äng låg en stor urholkad trästock djupt i dyn. Man kan ju undra om den fortfarande ligger kvar.

Resterna av smedjan 2008. Foto: BM Ohlsson.

1897 avled smeden Gustaf Adolf Ohlsson av "vatten i lung-säcken". Nu hamnade flera av barnen i fosterhem. Flera av barnen hade avlidit redan. Den äldsta sonen flyttade till Östra Älvsala och arbetade som smed. Han tog hand om sin mamma och sin yngsta bror. Olle Rospigg själv var elva år och hamnade nu hos sin morbror Gustaf Karlsson i Björnö på Ingårö.

Nu får man läsa vidare i församlingsböckerna som är väldigt knapphändiga då det gäller uppgifter om personer. Nästa torpare som jag kan hitta finns inte förrän i förs.boken från 1920.

Torpare Rickard Andersson är född 1874. Hans hustru heter Axelina Vilhelmina Carolina och är född 1882 i förs. De har en son som heter Axel Erik Leonard född 1901. Han tituleras jordbruksarbetare.

Det är den siste torparen jag hittar och kanske var det de som bodde i torpet på 1930-talet då Olle Rospigg var ute och hälsade på.

Han skriver att torpet var väldigt förfallet.

Britt-Marie Ohlsson

Källa. Kyrkböckerna i Värmdö församling
Olle Rospigg berättar av Verner Ohlsson

Rester av smedjan 1985. Då fanns fortfarande rester av järn och kol kvar. Alice Tannsjö undersöker. Foto Gudrun Gröndahl.

*Vid vänstra krysset låg torpet, vid högra krysset låg smedjan.
Foto. BM Ohlsson 1990.*

*Sofia Ohlsson står på platsen där smedjan låg och pekar mot
platsen där torpet låg. Till höger syns gamla Fagerdalavä-
gen..Foto BM Ohlsson 1990.*

AKTIVITETER 2011

Loppisöppet 1 kvartalet: 30/1, 27/2, 27/3,

Föreningens årsmöte 26 mars

Valborgsmässoafton 30 april

Gökotta 8 maj

Nationaldag & Svenska flaggans dag 6 juni

Strömmadagen 26 juni

Hembygdsgårdensdag 7 augusti

Utflykter & Vandringar

Vi planerar att åtminstone genomföra en vandring och en båtutflykt under året.

Ett kalendarium sänds ut i början av februari med kompletterande info. Finns även på vår hemsida.

FilmDax i Backstugan (För medlemmar)

Vi kör sista torsdag i månaden, kl 19.00, Backstugan. (Se särskild artikel sid 33)

Arbets- & och städdagar/"Tisdagsträffen"

Under våren blir det minst en gemensam städdag. Det växer på tomten och våra museum och byggnader kräver städning. Fler händer gör naturligtvis jobbet lättare. Datum återkommer vi med via anslag och hemsidan.

På tisdagarna (från kl. 10.00) är vi som oftast ett par timmar i Backstugan. Det finns alltid olika göromål men även tid för en fika och umgås med de som vill och kan komma. Kontakt: Olle Ohlsson, 08-571 40033.

AKTIVITETER 2011

STUDIECIRKLAR

Det finns alltid utrymmer för fler deltagare och om du hör av dig till någon av cirkellerna får du veta mer. Aktuella datum läggs också ut på hemsidan.

DIGITALISERING AV FÖRENINGENS BILD-SAMLING. Preliminär vt-start 19/1 2011

Vi fortsätter med att dokumentera, skanna och registrera gamla fotografier. Vi hanterat främst bilder från Strömma, Brevik gård och Fågelbro ur föreningens samlingar. Har du bilder som du kan dela med dig utav hör av dig till oss! Cirkelledare: Jenny Nilsson, tfn: 070-721 31 30
E-post: jenny.s.nilsson@gmail.com

DOKUMENTATION AV FÖREMÅL.

Nystart av cirkeln som inriktar sig på att beskriva och registrera de museiföremål som finns i Stockstugan och komplementhusen. En viktig uppgift för att säkerställa samlingarna och göra de gamla kulturföremålen mer tillgängliga. Se mer info på nästa sida!
Cirkelledare: Britt-Marie Ohlsson, tfn: 571 40033.
E-post: brittmarie.ohlsson@spray.se

Lämna gärna tips om vad just Du skulle vilja göra. Hör också av Dig till föreningen med synpunkter och önskemål om vår verksamhet i övrigt.

Hemsida: www.hembygd.se/stockholm/stromma

DOKUMENTATION AV FÖREMÅL

Dokumentationscirkel låter kanske inte så roligt. Men är man intresserad av gamla saker blir det genast mycket roligare.

Vi dokumenterar museiföremålen i Strömma Hembygds-gård, vilket innebär att vi tillsammans går igenom varje föremål och antecknar vad det använts till. Vi mäter och antecknar hur föremålet ser ut och vem som lämnat in det till museet. Varje föremål får nu ett nummer och läggs sedan in i en databas. Vi har mycket litteratur som vi kan använda oss av när vi känner oss osäkra.

Kom gärna och titta i vårt museum så får du se om du tycker det är intressant.

Är du hemma dagtid kan vi träffas på förmiddagen annars kan vi träffas kvällstid.

Hör av dig till Britt-Marie eller Olle så visar vi gärna museet. tel. 08-57140033.

E-post: brittmarie.ohlsson@spray.se

Bilder ovan med deltagare från tidigare dokumentationscirkel.

Stick-café

eller Syjunta

Är du intresserad av att brodera , sticka eller virka ?

Tycker du att det är trist att göra det ensam ?

Är vi flera som tycker det kan vi ju träffas och göra det tillsammans.

Vi har ju möjlighet att träffas i Backstugan i Strömme Hembygdsgård. Gla.Fågelbrov.1

Är du intresserad av att träffa andra med samma intresse någon kväll i veckan eller var fjortonde dag när julen är över och det nya året har börjat ? I så fall kan du höra av dig till Britt-Marie på tel. 57140033 så får vi se om vi kan komma överens om en kväll som passar alla.

Samlingslokal att hyra!

Vill du anordna en fest eller möte så finns samlingslokalen att tillgå i Backstugan. All nödvändig utrustning för max. 35 personer.

Obs! Ny prislista 2010 : Söndag -Torsdag 350:- ; Fredag - Lördag 600:-. Föreningar enligt separat överenskommelse.

Ansvarig för lokalbokeningen. Gudrun Molin-Andersson.
För bokning och information. Tfn: 08-94 25 18.
Se även vår hemsida där det finns info om lediga tider.
www.hembygd.se/stockholm/stromma

"FilmDax" i Backstugan

"Pappa Bom" 30/9 inledde höstens filmer. Ett självklart val när publiken själv får välja... En klassiker inspelad 1949 där Fabian Bom är auktionsutropare och finner ett litet spädbarn i en vaggga som ska auktioneras ut. Därmed bäddat för fartfylld komik och romantik.

"High Noon" 4/11 blev filmmaskinisten Kronholms eget val. Från 1952 med skådisar som Gary Cooper, Grace Kelly. Filmen fick bl. a fyra Oscars. Ett speciellt dramaturgiskt grepp är att filmen och filmens handling är lika långa, 1 timme och 21 minuter.

Höstfinal 25/11 med "Åsa-Nisse på nya äventyr" från 1952, med regi av Ragnar Frisk och skådisar som John Elfström, Artur Rolén, Helga Brofeldt, Gustaf Löfväs, m fl. Det var faktiskt Gösta "Snoddas" Nordgrens första filmframträdande. Handlingen i övrigt härligt rör(l)ig med sommargästen fru Niklasson och späustig dotter Elsa, biljakter, bränder, fiske, en betagen handelsman, två konstskojare, mm. Detta mina vänner är, inklusive Bertil Boo med skönsång i slätterhagen, ett svårslaget epos. Förresten, ni vet väl att "Åsa-Nisse" kommer att återuppstå, nyinspelning kommer 2011 med Kjell Bergqvist i huvudrollen.

2011 gör vi nya försök i Backstugan. Kl.19.00, sista torsdagen i månaden, 40 spänn tar vi för tilltugget. Info finns på hemsidan eller maila till maskinist Kronholm.

E-post: stefan.kronholm@bonver.com

Väl mött! /
Stefan

Utsikt från en holme...

I slutet av oktober ligger Brevikssundet blankt. Några bilder med mobilkameran får duga, inte den bästa skärpan men vill ändå få med mig en ögonblicksbild av naturens skönhet. I fjärran syns Djuröbron spänna över vattnet.

När jag tagit upp näten läggs av vana ut rensat från några abborrar på berget intill landningsviken. Kråkor, korpar och trutar brukar festa till när det bjuds. Kylan bitar i fingrarna, en liten gös tog tid att få ur nätet och en stund i värmen med en tallrik gröt och fika gör gott.

Bror min kommer förbi och ställer frågan om storlek, färg och form på fiskgjusar, har vid överfarten till holmen passerat rensat och plåtat en baddare till flägel. Tar fram kameran för att visa men gruvligt missat objektet, attans också! Beskriver pippin som stor, brun, lite vitt på stjärtpenorna och jag förstår att han har beskådat en havsörn! Bildbevis kommer så snart örnjäkeln lockats åter...

Är det kallt eller är det kallt? Frågan jag ställer mig när överfarten sker till holmen senare en novemberdag. En stark vind från ost spjårnar emot den lilla plastbåten i gattet och blöta halvtödade snöflingor lägger en dimridå över glasögonen. Det är något visst med sena höstdagar, inte minst båttrafiken som kan sammanfattas i en till två farkoster om dagen. En fröjd efter sommarens racing, framförallt frånvaron av otidsenliga leksaker som kallas sjöskotrar.

Nu vill jag som i visan "Fritiof i Arkadien" åter tillbaka till naturen och vila mig vid jordens bröst, möjligen också i skug-

Foto t.v.: Redaktören läsande ABC-boken 1953, Fågelfoto skola.

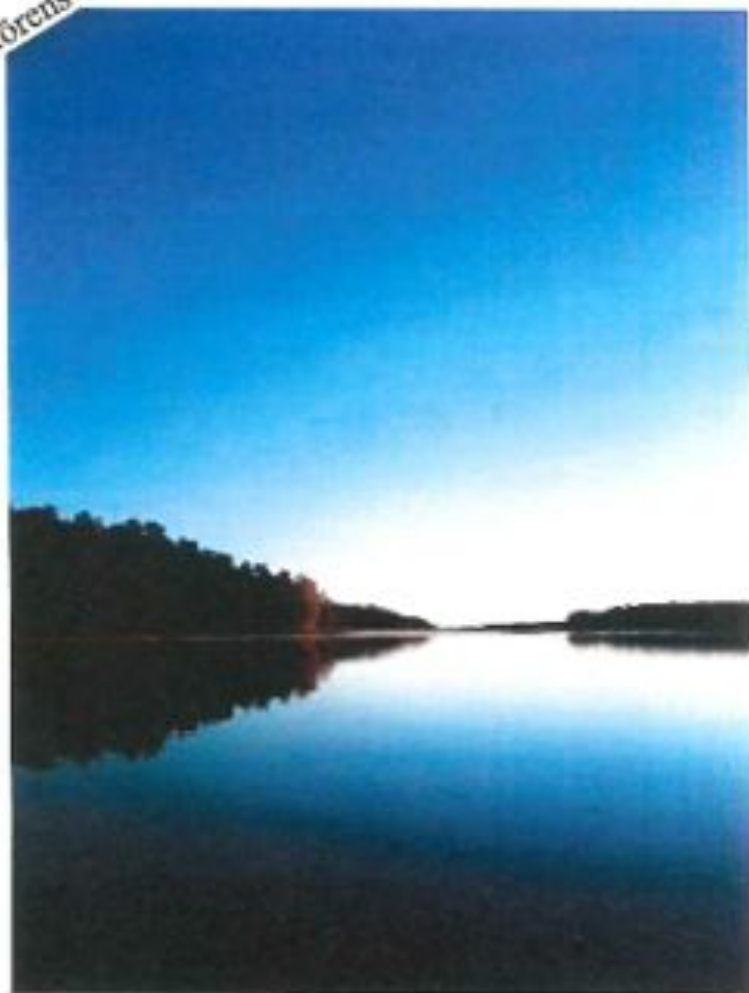

Bild ovan: Brevilassundet mot öster en sen oktoberformiddag 2010.

gan av min kära holk 3446, ett arrangemang för lite varmare dagar. Att den föranstaltade vintern kommer medföra besök av favoriten med tasserna i konsumkassen, den s k LO-katten, tas för givet. Meddelar den förunderligt finurlige och taktlöse redaktören som ger nyårsloftet att återkomma med nya utsikter.

Strömman Hembygdsförening, en kanal som förenar!

Till vårt "julumys" i hembygdsgården den 5 december kom givetvis våra trogna medlemmar Sixten (91) och Solveig (86) Söderman. Med en positiv inställning och ett laddat "stambord" i Backstugan försålles egenproducerade skivor, dikter, sånger och deckare. Firade förresten diamantbröllop för två år sedan och är still going strong! Vi hoppas att det blir fler besök nästa år!

Vi samverkar och är
medlemmar i :

Rådet för lokal utveckling i Värmdö

Medlemsavg: 150 kr. Postgiro: 98 57 43 - 4

Besök vår hemsida med aktuell info:

www.hembygd.se/stockholm/stromma